

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Békefi László ügyvéd által képviselt felperes nevéfelperesnek a dr. Cech András ügyvéd által képviselt alperes neve alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2007. június 6. napján kelt, 11.G.23.105/2005/33. számú ítéletével szemben az alperes által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy a marasztalási összeg helyesen 14.863.404 (Tizennégymillió-nyolcszázhatvanháromezer-négyszáznégyszáz) Ft, és a marasztalási összegből lebontott kamat alapjául szolgáló egyes tételek közül az 1.135.563 (Egymillió-százharmincötezer-ötszázhatvanhárom) Ft-os tétel helyesen 1.191.800 (Egymillió-százkilencvenegyezer-nyolcszáz) Ft.

Az elsőfokú ítéletnek a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 892.000 (Nyolcszázkilencvenkettőezer) Ft-ban határozza meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen a felperesnek 15 nap alatt 400.000 (Négyszázezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Köteles továbbá az alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték fejében az államnak külön felhívásra 892.000 (Nyolcszázkilencvenkettőezer) Ft-ot is megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.966.992 Ft-ot és 367.408 Ft után 2004. szeptember 25-étől, 264.125 Ft után 2004. október 17-étől 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-jétől a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 1.015.571 Ft után 2005. január 4-étől, 1.161.839 Ft után 2005. január 21-

étől, 1.135.563 Ft után 2006. január 19-től minden naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2.530.686 Ft után 2004. október 30-tól, 8.331.974 Ft után pedig 2005. március 17-étől a mindenkor i jegybanki alapkamat másfélszeresének megfelelő mértékű kamatot, valamint 1.446.758 Ft perköltséget. A fentieket meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen az államnak külön felhívásra 900.000 Ft illetéket.

Az elsőfokú bíróság a felek egyező előadása alapján állapította meg, hogy közöttük három építőipari projekt villanyszerelési munkáira vonatkozóan jött létre építési szerződés, így a felperes az általa elvégzett munkáért a Ptk. 402. § alapján vállalkozói díjra jogosult. A „V” utcai társasház villanyszerelési munkáiért 367.408 Ft, az „F.C.” villanyszerelési munkáiért 2.177.410 Ft illeti meg a felperest. A 2004. március 29-én írásba foglalt szerződés alapján a felperesnek az „F.” úti piac erősáramú elektromos hálózat komplett kivitelezésének munkálatait kellett elvégeznie az átadott kiviteli tervek alapján 28.895.705 Ft + áfa átalányárért. A felperes a munkát elvégezte. Az alperes a felperes által kiállított részszámlákat befogadta, az ezekkel kapcsolatos teljesítést igazolta és a számlákban foglalt vállalkozói díjat kifizette a felperesnek. Ugyanakkor az alperes nem egyenlítette ki a felperes végszámláján feltüntetett 6.470.252 Ft-os vállalkozói díjat.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy ebből a számlából a felperesnek levonásba kellett volna helyeznie 103.588 Ft-ot a felperes elismerése alapján, így e körben 6.366.664 Ft vállalkozói díj illeti meg a felperest. Az alperes az építési naplóban több ízben pótmunkára vonatkozó megrendeléseket is adott a felperesnek. A 2004. május 20-án, 2004. június 22-én, 2004. július 22-én kiállított számlákban foglalt összegű munkák teljesítését az alperes igazolta, a számlákat befogadta és a felperes követelését kiegyenlítette. A 2004. szeptember 16-ai számla alapján, amelyet az alperes igazolt, megilleti a felperest a 10 %-os garanciális visszatartás összegének levonása mellett 2.530.686 Ft. A 2005. január 27-ei számlában foglalt 1.965.310 Ft is megilleti a felperest a pótmunka vállalkozói díjaként.

Az elsőfokú bíróság elutasította az alperes 4.334.356 Ft összegű késedelmi kötbérigény címén előterjesztett beszámítási kifogását. Az alperes a felperes felróható késedelmére való hivatkozással 193 napi késedelmet figyelembe véve a szerződésben kikötött maximális 12 %-os kötbér elszámolását kérte. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között írásbeli szerződésmódosítás nem volt, bár 15 %-nál több pótmunka megalapozta volna a szerződés módosítását a felek megállapodása szerint. Az alperes a részszámlákat befogadta, a részhatáridők késedelmére nem hivatkozott. A felperes az építési naplóban több ízben akadályt közölt azzal, hogy az alperes miatt nem tudja folytatni a munkát. Alapvetően az elektromos hálózatra rákötés hiánya okozta a késedelmet, ami a felperesnek nem róható fel. Az elsőfokú bíróság e körben következtetéseit az alperes projekt vezetőjének és az alperes építésvezetőjének tanúvallomására alapította. Az elektromos hálózatra való rákötés 2004. októberében, novemberében történt meg, a

felperes ezután tudta befejezni az általa vállalt munkákat. A felperes 2004. november 11-ére a munkát készre jelentette, 2004. november 23-án a helyszínről levonult, felajánlotta az alperesnek a dokumentációk átvételét, a vele közölt hibákat pedig kijavította. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a 2004. október 29-ei alperes által az alvállalkozóihoz intézett levél is alátámasztja azt, hogy a közüzemi rákötések, egyéb szakhatósági engedélyek beszerzésének késedelme okozta a felperes teljesítésének késedelmét, amely a felperesnek nem róható fel. Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy a felek szerződése szerinti teljesítési határidő 2004. július 31-e volt. A felperes ugyan 2004. július 14-én is készre jelentette a munkát, ami azonban ténylegesen ezen időpontra nem készült el a rákötés hiánya miatt, a felperes pedig ezt követően is több pótmunka elvégzésére vonatkozó megrendelést kapott az alperestől.

Az elsőfokú bíróság kártérítés címén megítélt a felperesnek 264.125 Ft-ot. E vonatkozásban döntését arra alapította, hogy a 2004. október 18-án felvett jegyzőkönyv - amelyet aláírt az alperes és az építési területet őrző kft. képviselője - egyértelműen igazolja a lopás tényét, az ellopott eszközök megjelölését és értékét is. A felek szerződésének 3.7.7. pontja tanúsítja, hogy az alperes a terület őrzését vállalta meghatározott díj ellenében. Az alperes az ebből eredő szerződéses kötelezettségét hibásan teljesítette, így a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles a felperes kárát megtéríteni.

Az alperes hibás teljesítés miatti 5.417.945 Ft kötbér beszámítását is kérte, amely összeg a bruttó 36.119.631 Ft vállalkozói díj 15 %-a. Az alperes álláspontja szerint a szénmonoxid elszívó ventilátor hibás bekötése, az elosztószekrények hiányos feliratozása, a kültéri kandelláberekkel kapcsolatos zárlatok, a viacolor burkolat helyreállításának hiánya, a légfüggöny vezérlés nem megfelelő működése és a folyadékhűtőkhöz 4 db helyett 2 db betáp kábel készítése miatt a felperes hibásan teljesítette az F. úti piac villanyszerelési munkáira vonatkozó szerződést. Az elsőfokú bíróság a folyadékhűtők kábelezésével kapcsolatos hibás teljesítés tényét megállapította a perben beszerzett szakértői vélemény figyelembevételével. Az elsőfokú bíróság a javítás költségét 513.408 Ft-ban határozta meg. E körben figyelemmel volt arra, hogy a megállapodás szerint alumínium kábelt kellett volna felhasználni, ehhez képest az alperes rézkábellel végeztette el a javítást más vállalkozóval és a felperes terhére csak az alumínium kábel ára számítható fel, mint szükséges javítási költség. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a hibás teljesítés miatti kötbérrel kapcsolatos beszámítási kifogást elutasította, részben arra való hivatkozással, hogy a felperes a hibákat kijavította, másrészt a hibák tényleges fennálltát az alperes nem bizonyította. Emellett az elsőfokú bíróság hangsúlyozta azt, hogy a szerződés 9.2. pontja a hibás teljesítés esetére vállalt kötbér mértékét a bruttó vállalási ár 15 %-ában határozta meg a hibás munkarész vállalási árára vetítve. Az alperes által megjelölt, a vállalt munka volumenéhez képest kisebb jelentőségű hibák - amennyiben azok fennálltát az alperes bizonyította volna - sem tették lehetővé, hogy a teljes bruttó vállalási ár alapján kerüljön meghatározásra a kötbér. Az alperes pedig a bíróság felhívása ellenére a munkarészek vállalási árára vetítve a követelését nem jelölte meg.

Az alperes 114.000.000 Ft kártérítés beszámítására is igényt tartott. E körben arra hivatkozott, hogy a beruházó az alperessel szemben 342.000.000 Ft kötbért érvényesített késedelem és hibás teljesítés miatt. Az alperes előadta az elsőfokú eljárásban, hogy per van folyamatban közte és a beruházó között ezen igénnyel kapcsolatban. Az alperes álláspontja szerint a felperes másik két alvállalkozóval együtt felel az alperes karáért, a Ptk. 344. § (2) bekezdése alapján a kártérítés 1/3-a esik a felperesre. Az elsőfokú bíróság az alperes e kártérítési igényét arra való hivatkozással utasította el, hogy a felperes részéről hibás teljesítéssel, illetve késedelmes teljesítéssel megvalósuló szerződésszegés és ebből eredő alperesi kár sem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jogszerűen tart igényt a garanciális visszatartás összegére is. Bár formális átadás-átvételre nem került sor, azonban tény az is, hogy a vállalkozó a munkát elvégezte, azt készre jelentette és a helyszínről elvonult. A vállalt kötelezettségét teljesítve lehetővé tette a megrendelőnek, hogy a létesítményt fizikailag átvegye. A létesítményt üzemeltető cég képviselőjének tanúvallomása szerint 2005. tavaszán a használatbavételi engedély kiadása után a piac megkezdte a működését. A használatbavételtől kezdődően az egy éves határidő nyilvánvalóan lejárt, így a felperes jogosult a garanciális visszatartás összegére. A felperes igénye e címen 1.705.208 Ft volt, amelyből a felperes levonta a korábbi téves számlán feltüntetett 56.237 Ft-ot, így e körben a felperes keresete 1.648.971 Ft volt. Az elsőfokú bíróság ebből az összegből levonta a folyadékhűtőkkel kapcsolatos 513.408 Ft-os javítási költséget, így e címen 1.135.563 Ft-ot tartott megítélhetőnek a felperes részére.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a beszámítási kifogásának való helyt adást és a kereset teljes elutasítását kérte. Másodlagosan indítványozta, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. Az alperes hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete számítási hibát tartalmaz, mert a marasztalás helyes összege 14.966.992 Ft helyett 14.863.404 Ft lenne, amennyiben a felperes keresete alapos lenne. Az alperes álláspontja szerint a szerződésben meghatározott teljesítési határidőhöz képest a felperes 2005. január 20-án teljesített, átadás-átvétel nem volt, az alperes a késedelem tényét igazolta, a felperes azonban a felróhatóság alól nem mentette ki magát, így továbbra is igényt tartott az elsőfokú eljárásban megjelölt késedelmi kötbér összegére. A felperes a hibás teljesítés miatti kötbérének beszámítását is kérte. Az alperes hivatkozott arra, hogy építésvezetőjének tanúvallomása és okiratok is igazolják, miszerint 2005. januárjában az alperes által a perben megjelölt hibák továbbra is fennálltak. E tényt nem cáfolja az, hogy 2004. őszén a felperes egyes hibákat javított és a kijavítás tényét építési naplóban is rögzítették, továbbá hogy e körülményeket az alperes által kihallgatni kért tanúk vallomása is alátámasztotta. Az alperes továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a kötbérigényen felül

érvényesített kártérítési igénye is megalapozott, mert a hibás és késedelmes teljesítésre az alperes által becsatolt beruházói levelek is hivatkoztak.

Az alperes a felperes lopáskára tekintetében is a kereset elutasítását kérte. Az alperes álláspontja szerint a felperes nem jelölte meg a károkozó magatartást, illetve a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggést sem. Az alperes utalt arra, hogy az őrzéssel szakcéget bízott meg, tehát úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az alperes álláspontja szerint még nem vált esedékessé a garanciális visszatartás összege. E körben arra hivatkozott, hogy a megrendelő nem vette át az alperestől a létesítményt, többek között a felperes késedelmes és hibás teljesítése miatt. Emellett az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy 2005. január 20-a utáni egy évben felmerült-e olyan hiba, amely a garanciális hibák körébe esik.

A felperes nem vitatta az elsőfokú ítéletben lévő számítási hiba tényét és azt, hogy e körben az ítélet kijavítása szükséges, ezt meghaladóan azonban az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte helyes indokainál fogva.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, tehát csak a fellebbezéssel támadott körben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy az ügyben további széleskörű bizonyítás lefolytatása lenne szükséges, amely miatt a Pp. 252. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére kerülhetne sor. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, tájékoztatta a feleket a bizonyítandó tények köréről, a bizonyító felet felhívta bizonyítási indítványainak előterjesztésére, amelyre megfelelő határidőt biztosított és a bizonyítatlanság következményeiről is tájékoztatást adott a felek számára. Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, s a bizonyítékok okszerű mérlegelésével teljeskörűen állapította meg a tényállást.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel és érdemi döntésével is egyetért. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által vétett számítási hibát kiküszöbölte. A másodfokú bíróság döntésénél figyelemmel volt a Pp. 253. § (2) bekezdésére is.

A fellebbezésre figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

Az alperesnek a perben bizonyítania kellett volna a kötelezeti késedelem tényét. Ezzel szemben az alperes építésvezetőjének tanúvallomásából kitűnik, hogy az elektromos bekötésre 2004. októberében vagy novemberében került sor. Ez a felek jogviszonyában azt jelenti, hogy jogosulti késedelem állt fenn eddig az időpontig a Ptk. 302. § b) pontja alapján. A jogosulti késedelem pedig kizárja a kötelezett

egyidejű késedelmét a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerint. Tényként állapítható meg az is, hogy a pótmunka meghaladta a szerződésben foglalt vállalkozói díj 15 %-át, ami a felek megállapodása értelmében érinti a teljesítési határidőt. Tény az is, hogy más szakiparosok munkája is akadályozta a felperes munkavégzését (a 24. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomás), továbbá tényként állapítható meg a felperes munkájának akadályozása az építési naplóban foglalt bejegyzések alapján is. Ezt követően a felperes a munkát készre jelentette, az alperes által sem vitatottan az abban az időben felperessel közölt hibákat a felperes kijavította, így az átadás-átvételnek nem lett volna akadálya. Éppen az alperes követett el szerződésszegést azzal, hogy a szerződésszerűen felajánlott teljesítést 2004. novemberében nem fogadta el. Az átadás-átvételre az alperes hibájából nem került sor, így az alperes megszegte a Ptk. 407. § (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettségét, miszerint a megrendelő a szerelési munka átvételére és díj fizetésére köteles. Kötelezetti késedelem hiányában nem kerülhet sor annak vizsgálatára, hogy a felperes késedelme felróható volt-e vagy sem. A felperes felróható késedelmének hiányában a Ptk. 246. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kötbér nem illeti meg az alperest. Megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy bár az átadást a felek a szerződésben hibátlan teljesítéshez kötötték, azonban a Ptk. 407/A. § (5) bekezdése szerint a megrendelő nem tagadhatja meg az átvételt, ha a próbaüzem során olyan kisebb jelentőségű hibákat és hiányosságokat állapítottak meg, amelyek a rendeltetésszerű állandó és előírt üzemeltetést nem akadályozzák és egyébként a berendezés a szerződésben kikötött feltételeknek megfelel.

A perben az alperesnek kellett volna azt bizonyítania, hogy a 2005. január 20-ai levelében megjelölt hibák a felperes teljesítésekor fennálltak, tehát a jogosultnak kell bizonyítania a hiba tényét. Az alperes felpereshez intézett levele önmagában nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az alperes által megjelölt hibák a felperes teljesítésének időpontjában fennálltak és a hibák jellegüknél fogva csupán 2005. januárjában voltak felismerhetők. Az alperes ugyanis nem tette lehetővé a felperes számára az alperes által közölt hibák megvizsgálását, illetve nem adott lehetőséget arra, hogy az alperes a hibákat kijavíthassa. Az alperes által megjelölt hibák közül csupán a folyadékhűtő tekintetében indítványozott az alperes bizonyítást, e körben a bíróság a szakvéleményt be is szerezte és a felperes hibás teljesítésével kapcsolatos javítási költséget el is számolta. Az elsőfokú bíróság felhívása ellenére azonban az alperes nem ajánlott fel bizonyítást arra vonatkozóan, hogy az általa megjelölt további hibák valóban fennálltak és azt sem jelölte meg, hogy a hibával érintett munkák vállalkozói díja mennyi volt. A hibás teljesítés miatti kötbér tekintetében ennek ugyanis jelentősége lett volna, ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt. A szerződés értelmében nem a teljes vállalkozói díjhoz viszonyított 15 %, hanem a hibás munkarész vállalkozói díjához viszonyított 15 % illethetné kötbérként az alperest.

Tévesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna azt, hogy 2005. január 20-a utáni egy évben felmerült-e olyan hiba, amely a garanciális hibák körébe esik. E vonatkozásban az

alperes nyilatkozatot sem tett, ennek hiányában pedig tájékoztatási kötelezettség sem terhelte az elsőfokú bíróságot.

Alaptalan az alperes kártérítési igénye is, figyelemmel arra, hogy a folyadékhűtővel kapcsolatos hibás teljesítés a szerződésben foglalt munkák és a pótmunkák volumenéhez képest jelentéktelen, ezt meghaladó hibás teljesítés a felperes terhére nem állapítható meg, de az sem, hogy a létesítmény átadása a felperes késedelmére lett volna visszavezethető, ami miatt a megrendelő irányába az alperes kötbér fizetésére köteles. Késedelemmel vagy hibás teljesítéssel kapcsolatos kár megtérítésének sem a Ptk. 310. §, a Ptk. 318. § (1) és 339. § (1) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn.

Téves az alperes hivatkozása a garanciális visszatartás tekintetében is. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes nem hivatkozhat a birtokbavétel miatt a formális átadás-átvétel hiányára. E körben a másodfokú bíróság utal a 48. számú gazdasági kollégiumi állásfoglalásra és a GKT. 92/1973. számú állásfoglalásra.

Helytálló az elsőfokú bíróság ítélete a lopáskár tekintetében is. A szerződés 3.7.7. pontjában az alperes díj ellenében vállalta a felperes eszközeinek az őrzését. Az alperes szerződést szegett azzal, hogy az általa őrzött ingóságokat a felperes részére nem tudta kiszolgáltatni, e szerződésszegés pedig megalapozza a Ptk. 318. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése értelmében az alperes kártérítési felelősségét. Az alperes e körben a kárösszezszerűségét nem vitatta, így e körben bizonyítás lefolytatására sem volt szükség a Pp. 163. § (2) bekezdése értelmében.

A felek közötti elszámolás tehát az alábbi: 367.408 Ft + 1.015.571 Ft + 1.161.839 Ft + 6.366.664 Ft + 2.530.686 Ft + 1.965.310 Ft + 264.125 Ft + 1.248.037 Ft = 14.863.404 Ft, és miután a késedelmi kamat alapjául megjelölt részösszegek tekintetében az 56.237 Ft, a 2.586.924 Ft-ból már le lett vonva, így ugyanezt az összeget a másodfokú bíróság az 1.135.563 Ft-os tételhez hozzáadta, melynek összege 1.191.800 Ft.

Az alperes a marasztalás összegéhez képest 892.000 Ft illeték megfizetésére köteles a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárás költségeinek viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg az ügyvédi munkadíj áfa tartalmára is figyelemmel.

A másodfokú bíróság a le nem rótt illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

, 2007. november 16.

. Kovács László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pestovics Ilona s.k.
előadó bíró

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő